

V. évfolyam, 88. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =
november 4. csütörtökSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Az új városi ártézi fürdő.

Néhány rövid hét és az új városházi rendszer egyik újabb, felette sikerült alkotása nagy hézagot pótló hivatásának lesz átadva

Ujvidék rohamosan fejlődő város. Ujvidék az utóbbi években erősebben fejlődött, mint annak előtte tíz év alatt. De a legtöbb és városunk történetében és életében korszakot alkotó intézmény csak a közel jövőben valósulhat meg, jelenleg csak az előkészítési és alapozási munkálatokon dolgoznak. Így az új dunai hid, a hidsáncok megváltása a legközelebbi jövő szenzációs eszményei lesznek, de azért a létesítéseknek érdeme a jelen rendszer kiváló vezetőinek: a főispánnak és képviselőknek javára íródik.

Az új városi ártézi fürdő szerencse-sebb, mint a dunai hid, — diszes, palotaszzerű fürdőépület immár készen áll és néhány nap múlva kapui megnyithatnak, hogy helyet adhasson az arra váró nagy tömegnek.

Mert nemcsak Ujvidéken várják ezt a fürdőt, hisz hézagot pótol mint tisztasági fürdő is, de várják lelkesen főleg a vidékiek, akik naponta bezarándokoltak városunk ezen csodatevő kutjához, mely köszvény, csúsz és számos baj ellen elsőrangú és biztos gyógyhatásának bizonyult.

Hány felgyógyult beteg áldja hálásan az újvidéki ártézi víz csodás hatását. Hány felgyógyult beteg, akik annak előtte mankóra, botra támaszkodva jártak, most az újvidéki ártézi víz varázsos gyógyhatásától délcegen bot nélkül jár. Az eldobott mankókból be lehetne fásítani azt a területet, amelyen a város most diszes angol parkot létesített.

Az ártézi fürdőben, — melynek gyógyfürdőjellegeért városunk törvényhatósági bizottsága a belügyminiszterhez fog fordulni, — már megnyitásakor *hidegvizgyógyintézet* lesz, külön férfi, külön női osztálylyal, lesz minden gyógyhatású fürdő: lesz szénsav fürdő, fango, iszap-, fény, villanyfürdő, lesz zander, szóval minden, ami minden modern fürdőben nélkülözhetlen és amelyek miatt a közönségnek eddig a fővárosba kellett mennie.

Ma mindezt magába foglalja a városi új ártézi fürdő, mely szépsége tekintetében a vidék legszebb fürdője lesz. Valóságos látványosság, melynek csu-

dájára járhatnak és büszkeségére fog szolgálni ennek az amerikaián haladó városnak.

Az új fürdő bizonyára még jobban fogja emelni e város idegenforgalmát és egy újabb erős tényezője lesz a jövő Ujvidéknek: Délmagyarország leendő metropolisának.

Polgármesteri jelentés.

Dr. Demetrovits Vladimir polgármester a közigazgatás f. július, aug. és szept. havi menetéről szóló jelentését következőkben terjesztette a csütörtöki közgyűlés elé:

I. A közigazgatás menete a lefolyt július, aug. és szept. hónapokban rendes volt.

II. A lefolyt jul., aug. és szept. hónapokban tartatott 1 rendes-, 1 rendkívüli közgyűlés; tanácsülés 28, árvaülés 14, közigazgatási bizottsági ülés 3, fegyelmi választmányi küldöttségi ülés 1, gazdasági bizottsági ülés 2, előkészítő tanács-ülés 2, rendőrbjelentési felelővitei küldöttségi ülés 1, árvaügyi felelővitei küldöttségi ülés 1, pénzügyi és költségvetési ülés 1, nyugdíjválasztmányi ülés 1, óvodafelügyelőbizottsági ülés 1 és az utaláp rovancsolására kiküldött bizottsági ülés 1.

III. Az egészségügyi állapot júliusban kedvezőtlen volt, mert a bejelentésre kötelezett hevenyfertőző betegségek száma kilencel szaporodott. Emelkedést mutat a vörheny, difteria és hökhurut, csökkent a kanyaró és hasihagymáz. A bejelentett esetek száma 79, még pedig: 17 difteria, 15 vörheny, 22 kanyaró, 22 hökhurut és 3 hasihagymáz. Ezen bejelentett ragályos kórnek közül 32 esetben történt felülvizsgálat a tiszti orvosi hivatal részéről. Július hónapban meghalt Ujvidék területén 81 egyén és ezek közül: gümőkórban 12, bélhurutban 13, vörhenyben 2, difteriában 3, hasihagymázban 1, bélrákban 2 és tetanusban 1; halva született 7 gyermek és pedig: 4 gör. kel., 2 róm. kath. és egy ev. ref. szülők-től. Vallásfelekezet szerint volt az elhaltak közül: r. kath. 29, gör. kel. 27, ág. evang. 10, ev. ref. 6, gör. kath. 1 és izr. 1. A városi kórházban július végén maradt 71 beteg, felvétetett július végéig 88, ápolás alatt volt 159. Ezekből mint egészséges elbocsátott 50, javult 23, gyógyulatlan 3 és meghalt 4 egyén. Július végén maradt tehát a vár. kórházban 79 egyén ápolás alatt.

Augusztus hónapban a közegészségügyi állapot nem volt kedvezőbb mint a megelőző hónapban, mert habár a vörhenyben és kanyaróban való megbetegedések száma apadt, szaporodott a difteriában és hasihagymázban a megbetegedési esetek száma. A városi főorvosi hivatalnál a következő ragályos betegségek

lettek bejelentve: vörheny 7, kanyaró 3. difteria 29, hasihagymáz 10 és hökhurut 12 esetben. Augusztus hónapban elhalt összesen 65 egyén, ezek közül: gümőkórban 8, gyomor- és bélhurutban 27 (gyermek), vörhenyben 1, difteriában 2 és hökhurutban 1. Halva született 2 róm. kath. és 2 gör. kel. szülők-től. Vallásfelekezet szerint volt az elhaltak közül: róm. kath. 28, gör. kel. 27, ev. ref. 6, ág. ev. 2, izr. 1 és nazarénus 1. A vár. kórházban július végén 79 beteg maradt ápolás alatt. Augusztus folyamán felvétetett 136 egyén és így augusztus hónapban összesen 215 beteg lett gyógykezelve. Ezekből mint egészséges elbocsátott 77 egyén, javultan 23, gyógyulatlanul 7 és meghalt 14 egyén. Augusztus végén maradt tehát a vár. kórházban 94 beteg, még pedig: 56 férfi 38 nő.

Szeptember havában a közegészségi állapot kedvezőtlen volt, mert a difteriában való megbetegedések száma nagyon szaporodott. A városi főorvosi hivatalnál a következő ragályos betegségek lettek bejelentve: difteria 74, hasihagymáz 17, vörheny 15, kanyaró 4 és hökhurut 2 esetben. Szeptember hónapban elhalt összesen 73 egyén, ezek közül: tüdőgümőkórban 5, vörhenyben 5, difteriában 3, hasihagymázban 2 és kanyaróban 1. Halva született 3 róm. kath., 1 gör. kel. és 1 ev. ref. szülők-től. Vallásfelekezet szerint volt az elhaltak közül: róm. kath. 32, gör. kel. 21, ev. ref. 14, ág. ev. 5 és gör. kath. 1. A városi kórházban folyó évi augusztus hó végén 96 beteg maradt ápolás alatt. Szeptember hó folyamán felvétetett 114 és így szeptember hónapban 210 beteg lett gyógykezelve. Ezekből mint egészséges elbocsátott 74, javultan 33, gyógyulatlanul 7 és meghalt 6 egyén. Szept. végén maradt tehát a vár. kórházban ápolás alatt 88 beteg és pedig: 62 férfi és 26 nő.

IV. A lefolyt jul., aug. és szept. hónapokban kiadott: iparigazolvány 143, iparengedély 6, munkakönyv 23, zeneengedély 269, marhalével 4264, szállásutalvány 15, előfogat 5, külhoni utlevél 401, cselédkönyv 53, igazolási jegy 35, kereskedelmi tanoncszerződés kötött 35, toloncoltatott 23 és továbbított 43 egyén.

V. A lefolyt május, június, július, augusztus és szeptember hónapokban a városi köztérközvidon levágott 965 nagy szarvasmarha, 2351 borjú, 9904 juh és bárány és 3249 sertés, összesen 16469 drb. Ezek közül a közfogyasztásból elvonatott egy darab ökör, gümőkór miatt, a sertések közül borsóka kór miatt 14 drb., gümőkór 2, fulladás 3, sárgaság 2, sertésvész 4 és kényszervágás miatt 3 drb. vagyis 1 drb. szarvasmarha és 28 drb. sertés. Ezen kívül még 84 kg. hus.

A tvh. bizottság május hó 13-ikán tartott

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
VI. Dalnok-utca 12. sz.
Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

közgyűlésének az önálló bank felállítását ki-
mondó határozatából kifolyólag egyidejűleg
Kossuth Ferenc kereskedelemügyi magy. kir.
miniszter, Apponyi Albert gróf vallás- és köz-
oktatásügyi m. kir. miniszter, Justh Gyula
képviselőházi elnök, Teleki Arvéd gróf, váro-
sunk képviselője, Batthyány Tivadar gróf és
Holló Lajos képviselő, mint a felállítandó
magyar nemzeti jegybank lelkes apostolai a
közgyűlésből táviratilag üdvözöltettek. (Felol-
vastatnak a lapunkban annak idején leközlött
köszönő táviratok, illetve levelek).

A város fontosabb ügyei közül ezuttal a
vizvezetési elölmunkálatokat illetőleg a polgár-
mesteri jelentés kiemeli, hogy azok előbbre
vitelét a próbakut szivóaknájának kiépítése
alkalmával fölmerült technikai nehézségek né-
hány hónapon át megakadozták. A szivó-
akna a talajviz alatt 5. m. mélyen lett volna
kiépítendő, amit a futóhomokos talajban a
vállalkozó nem tudott elérni; a legutóbbi idő-
ben végre sikerült az aknát a talajviz alatt
3.5 m. mélységgel kiépíteni, amely mélység
is elegendő lesz a kut vizbőségének megállapításához. A kut vizbőségének és a talajviz
folyási irányának megállapításához a kut leg-
alább 4 hétig szivattyuzandó lesz. Ennek meg-
történte után megtervezhetők a végleges kutak
és néhány próbafúrás után azok kiépítése is
megkezdhető.

Arra az esetre, ha a próbaszivattyuzás
eredménye azt mutatná, hogy a város vizel-
látása mélykut vízzel nagyon sok és igen nagy
távolban elhelyezendő, tehát aránytalanul nagy
költséget igénylő kutak építését teszi szüksé-
gessé és indokoltá tenné esetleg a város viz-
ellátását Dunavízzel, hogy az összehasonlítás
lehetséges legyen, ajánlatot kértünk megfelelő
szűrőberendezésre. Az ajánlat szerint remél-
hető, hogy 260,000 kor. költséggel megfelelő
berendezés létesíthető lesz.

Nyílt levél.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Becses lapjának utolsó száma a folyó évi
október hó 28-án tartott városi közgyűlésről
részletes tudósítást közölt. E cikkben megem-
lékszik az én főlshólasomról is, melyet
a tisztviselők lakbérrendezésére vonatkozó
tárgynál tettem.

Mint hogy főlshólasomról szóló eme tu-
dósításban tévesen közölte a Határőr egyik-
másik kijelentésemet és most úgy értesültem,
hogy főlshólasomat tendenciózuson magyaráz-
gatják, ezért sziveskedjék igen t. szerkesztő
úr jelen soraimnak b. lapjában helyt adni.

Október hó 27-én tartotta a törvényha-
tósági függetlenségi párt közgyűlés előtti
értekezletét. Midőn a tisztviselők lakbérren-
dezésének kérdése került *off* szóba, mindenki
csodálkozott, hogy ily nagyon fontos ügyben
Dr. Königstädler bizottsági tag úr, pártunk
és vezérünk Balla Aladár főispán megkérdé-
zése nélkül indítványt adott be.

Ennek célját senki sem értette meg. Az
állami tisztviselők lakbérrendezésének kérdése
folyamatban van, annak elintézését a kor-
mánytól napról-napra várjuk.

Micsoda oknál fogva tartotta tehát oly
sürgősnek Königstädler úr indítványát, hogy
állítólagos pártja tudtán kívül terjesztette
be azt?

Csak nem akarta a kérdés időelöttisége-
vel egyrészt a pártot a mi tisztviselőinkkel,
másrészt a főispánt a saját tisztviselőivel
ellentétbe hozni?

Ezért is ezen gondolatoktól vezetettve
nyertem pártértekezletünkön egyhangulag ho-
zott megbízást, hogy ezen kérdésnél azt az

indítványt tegyem a közgyűlésen, hogy König-
städler dr. ur indítványa az állami tisztviselők
lakbérrendezése kérdésének elintézése után
vétessék városunk közgyűlésén érdemleges
tárgyalás alá s a közgyűlésen így is tettem
meg indítványomat.

Hazaftas tisztelettel

Paul Keresztély.

Végre megjegyzi kívánom még azt, hogy
egy Paul Keresztélynek sugóra sohasem volt
szüksége, mert én mindenkor képes voltam
és vagyok magamnak egy saját véleményét
alkotni s azt elmondani.

Ujvidék, 1909. november hó 1.

HIREK.

Halottak napja. A halottak iránt tartozó
kegyelettel folyt le. A szeretet és kegyelet
diszítette kedves halottjainak sírját virágokkal,
koszorúkkal, gyertyákkal és mécsekkel: kiki
— szegény és gazdag egyaránt — adózott e
napon kedves elköltözött hozzátartozói, rokonai
emlékének. Már Mindszentek napjának délelőtt-
jén tömegesen vándorolt a közönség a teme-
tőbe és sír nem maradt disztelen. Délután
kigyultak a sírok, melyek főleg az esti órák-
ban szomorú fényárban usztak s a közönség
sűrű tömegekben hullámzott a diszesnél disze-
sebb sírok körül. A kegyelet e szomorú napján
magunkba szállva elmékedtünk a földi mu-
landóságáról s itt a szomorú diszben pompázó
sírkertben lépésről-lépésre hangzott felénk a
„Memento mori“!

Számonkérőszék. Dr. Balla Aladár főispán
e hó 3-án számonkérőszéket tartott.

Városi közgyűlés. Vár. törvényhatósá-
gunk e hó 5-én rendkívüli közgyűlést tart,
Napirenden lesz a mult, okt. 28-i közgyűlés
napirendjéről levett tárgyakon kívül a vadász-
társaság kérvénye szerződése meghosszabbítása
iránt, a konzerv gyár kérvénye szerződési fel-
tétel megváltoztatása iránt, tanács előter-
jesztése a város szabályozás részletes terve-
inek és utcaátjárók készítése iránt, a kórház-
limáni csatorna építését ellenőrző bizottság
jelentése és a kereskedelemügyi miniszter
leirata a *villamos vasut* építkezésével kap-
csolatos engedélyezési eljárás tárgyában.

Épül a villamos vasut. Mint hogy a ke-
reskedelemügyi miniszter a villamos vasut
építésére és költségvetésére vonatkozó terve-
ket jóváhagyta s az építés engedélyezési el-
járás napjára e hó 23-át tűzte ki, az építke-
zés megkezdésének mi sem állja útját s a vál-
lalat jelzett engedélyezési eljárás után nyom-
ban fogantatba veszi az építési munkálatokat.

Kaszinói esték. Ma csütörtökön 4-én este
1/9 órakor lesz az „Ujvidéki Magyar Kaszinó“
első háziestélye. Az estélyt egy lélektani tárgyú
felolvasás vezeti be.

Doktorrá avatás. Piskárkosi és Király-
Daróczi Dr. Szilágyi Lajos főhadnagy, aki
évekkel ezelőtt Ujvidéken volt állomáson, a
kolozsvári tudomány-egyetemen mult hét szom-
batján az illetudományok doktorává avat-
tatott.

Kinevezés. Ifj. Fauszt János ujvidéki fő-
vámhivatali tiszt a miskolci fővámhivatalhoz
ellenőrré nevezetett ki.

Reformáció-émlékünnepély. Szombaton
este a reformáció emlékére a helybeli ág. ev.
„Tabitha“ nőegylet ünnepélyt tartott közepes
látogatottság mellett. A bemutatott műsorzá-
mok mind nagy tetszést keltettek. Fábry Bertalan
Bertalan káplán ügyes szónoklatot tartott,
kiváló volt Elschléger Dezső és Schuchter

Albin urak zongorakettőse és tetszést keltet-
tek szavalataikkal Bauer Irén, Fischer Hilda,
Klein Margit urleányok. A többi műsorzámo-
kat a 70-es zenekar ügyes számai egészítet-
ték ki.

Az Ujvidéki Dalárda f. évi október 31-ére
összehívott közgyűlése a tagok kevés számban
történt megjelenése miatt határozatképtelen
volt. Az elnökség ennél fogva ez uton is tudatja
az egyesület t. működő és pártoló tagjaival,
hogy a *közgyűlés* most vasárnap, november
7-én d. e. 11 órakor, tekintet nélkül a meg-
jelent tagok számára, meg fog tartatni.

Az Ujvidéki vadásztársaság november
hó 6-án ünnepli meg fennállásának 25-ik év-
fordulóját. Délután 2 órakor a polg. lövöldében
üveggyó díjlövészet; 16-os kaliberű fegyver
és 8-as söréttel lehet löni; három egyleti díj.
Este 8 órakor az Erzsébet szállodában társas-
vacsora, a vacsora 5 fogásból áll. — Pecse-
nyék közt fácán, öz, nyul, fogoly; egy teriték
ára borral 5 k. *Schwarcz* Lipót egyleti tag
az ünnepélyhez 100 liter elsőrangú bort ado-
mányozott. Vadászbarátokat és vendéget szí-
vesen látnak. Előjegyezni lehet *Kugler* Ede
egyleti elnöknél, vagy *Herzog* István gyógy-
szerész (Telefon 221) vagy *Deutsch* Kálmán
(Telefon 110) rendező-bizottsági tagoknál. Mint
értesülünk, a jubileum mindkét része, úgy a
régibb időben kedvelt *golyólövészet*, mint
az esti banket nagy vonzóerővel bír és sokan
készülnek reá — nem vadászok is.

Esküvő. Dr. Pap Dezső m. kir. honvéd
ezredorvos, Dr. Pap Ignác főrabbi fia, aki
Ujvidékre helyeztetett át, a mult héten kelt
egybe Kemény Elza urleánnyal Bécsben

Lövészet. Mult hó 17., 24. és 31-én a
zárólövészet alkalmával 1310 lövés tétellett a
10-es céllapokra. Díjnyertes lön: a) találó
lövésért: Stoy V. 1/21, ifj. Lobenstein K. 1/18,
Burmán S. 1/19, Emberi M. 1/19, id. Zanbauer
Ág. 1/14, ifj. Zanbauer Ág. 1/9, Witz F. 1/16,
Tausch J. 1/13; b) mély lövésért: Burmann S.,
Emberi M., Stoy V. (szög), Tausch J., Witz
F., Massong P., ifj. Lobenstein K. (X), ifj.
Zanbauer Ág., id. Zanbauer Ág. (IX).

Betörő a magy. gimnáziumban. Hétfő
éjjel azon jelentéssel költötték fel az ügyeletes
rendőrtisztviselőt, hogy a magyar gimnázium
épü etébe az utcára néző egyik ablak vasrá-
csának kitörése után betörők hatoltak be. A
rendőrség a helyszínen nyomban kiszállván,
megállapította, hogy az ablak rácszatát nem
betörők, hanem a cs. és kir. 70, gyalogezred
egy szerelmes közvitéze feszítette ki, aki így
jutott be az épületben szolgáló szive válasz-

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermek rózsa és teli arcukká, erősekké
és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t
adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

2-5

Az Emulsió vásár-
lásánál a SCOTT-
féle módszer véd-
fegyét — a halászt
— kérjük figye-
lembe venni.

levő tiszta és könnyen emész-
hető táplálék, gyorsan jóváteszi
a táplálkozásnak akármely fo-
gyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon
szeretik krémszerű ízéért. Ki-
tűnő bármilyen okból eredő
erőhanyaglás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ
a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

tottjához. A
örököt nem
neszelve ugy

Öngyilk
napszamos k
alatt levő lak
tettét észrev
kosság oka

Ipari to
tettel arra, h
helyet foglal
nológiai ipar
hogy a tél f
folyam szer
lyamokon el
és tartama a
tart 1909. év
31-ig, heten
számítan- m
tart 1909. é
31-ig, heten

dbrázoló me
sal: 1909. é
28-ig, heten
nap d. e. 9-
csolatban sz
november 1-
kint 3-szor

rajz: tart
március 31-
és vasárnap
segédek rés
február 28-
7. Szakrajz
évi január 1-
este 7-9-i

lehet hétkö
d. e. 9-11-
épületében,
Gyula igazg
A tanfolyan
minden érd
lönösen az
nek is aján
segéd jelen
felelőleg ös
jelentkező

tanfolya-m
zás alkalm
a követ-kez
üzleti foga
K a többie

Értesít
magán-tan
tartandó n
tünkben a
kérvényeik
be hozzan
fluiskolai

Hirdet
a kereske
pesti üzle
Gellér áll
Alsószob
ra változ
év októb

Bold
költségel
szemben
14,086 k.
jövő évb

A ti
kedelemü
Grossmar
a B. Bo
titeli vo
kikinda-
Nagybee

tottjához. A szerelmes hadfi azonban a rendőrköt nem várta go, hanem a dolgot megneszelve ugyanazon uton ahol jött, távozott.

Öngyilkosság. Valentik János 75 éves napszámos kedd virradóra Orosz-utca 46. sz. alatt levő lakásán felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már meghalt. Az öngyilkosság oka életunság.

Ipari továbbképző tanfolyamok. Tekintettel arra, hogy városunk az ipar terén kiváló helyet foglal el, a budapesti m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága intézkedett, hogy a tél folyamán ismét 7 különböző tanfolyam szerveztessék Ujvidéken. Ezen tanfolyamokon előadott tárgyak, azok időbeosztása és tartama a következő 1. *Üzleti fogalmazás:* tart 1909. évi november 1-től 1910. évi január 31-ig, hetenkint 2-szer este 7—9-ig. 2. *Ipari számtan-mértan, kapcsolatban kalkulációval:* tart 1909. évi november 1-től 1910. évi január 31-ig, hetenkint 2-szer este 7—9-ig. 3. *Szerkeztető mérnök mértan, kapcsolatban szakrajzzal:* tart 1909. évi november 1-től 1910. évi február 28-ig, hetenkint 2-szer este 7—9-ig és vasárnap d. e. 9—12-ig. 4. *Szabadkézi rajz, kapcsolatban szakirányu rajzzal:* tart 1909. évi november 1-től 1910. évi március 31-ig hetenkint 3-szor este 7—9-ig. 5. *Építőipari szakrajz:* tart 1909. november 1-től 1910. évi március 31-ig, hetenkint 3-szor este 7—9-ig. és vasárnap d. e. 9—12-ig. 6. *Szakrajz cipészsegédek részére:* tart 1910. évi január 1-től február 28-ig, hetenkint 5-ször este 7—9-ig. 7. *Szakrajz szabósegédek részére:* tart 1910. évi január 1-től február 28-ig, hetenkint 5-ször este 7—9-ig. A tanfolyamokra jelentkezni lehet hétköznap d. u. 5—7-ig és vasárnap d. e. 9—11-ig az áll. felső kereskedelmi iskola épületében, földszint ajtó 11 alatt, Niedermayer Gyula igazgatónál, a tanfolyamok vezetőjénél. A tanfolyamok nemcsak az iparosok, hanem minden érdeklődő előtt nyitva állnak, így különösen az első kettő a kereskedő segédeknek is ajánlható. Ha kellő számú kereskedősegéd jelentkezik, egy a tananyag ennek megfelelőleg össze fog állítani. Egy és ugyanazon jelentkező több tanfolyamon is részt vehet. A tanfolyamok ingyenesek és csak a beiratkozás alkalmával előre beiratkozási díj címén a következő rendkívül csekély díjak fizetendők: üzleti fogalmazásra és számtan-mértanra 1—1 K a többiekre 2—2 K.

Értesítés. Tisztelettel értesitem mindazon magán-tanulókat, kik folyó évi dec. hóban tartandó magánvizsgálatok alkalmával intézetünkben akarnak magánvizsgálatot tenni, hogy kérvényeiket f. évi november 7-ig küldjék be hozzám. Kardos Ignác, ujvidéki áll. polg. fiúiskolai igazgató.

Hirdetmény. Ezennel közhírré tétetik, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a budapesti üzletvezetőség területén fekvő Togyagellér állomás nevét „Bogya-Felső Gellér“-re, Alsószob állomás nevét pedig: „Szob-Megálló“-ra változtatta meg. Ezen névváltozás folyó év október hó 1-től érvényes.

Boldog község. Óbecse község jövő évi költségeloirányzata 374,775 k. 60 f. kiadással szemben 437,599 kor. 55 fill. bevételt es így 14,086 k. 64 f. felesleget mutat ki, lakói tehát jövő évben is a pótdától mentesek maradnak.

A titel-nagybecskerekeli vasút. A kereskedelemügyi miniszter Gfrerer, Schoch és Grossmann budapesti építő vállalkozó cégnek a B. Bodrog vm. h. é. vasut óbecse-ujvidéki vonalának Titel állomásától a szeged-kikinda-nagybecskerekeli b. é. vasut állomásáig Nagybecskerekre vezetendő szabványos nyom

távu gözmozdonyu, h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évi időtartamra meghosszabbította. Minthogy a vállalkozók a tervezett vasut vonalát néhol változtatni akarják, a miniszter e miatt e hó 4. és 5-re közg. pótbejárat megtartását rendelte el.

Telekkönyv Zsablyán. A zsabylaiak hő vágyuk teljesül, a titeli járásbíróág roppant munkahalmazán pedig némileg enyhítve lesz az által, hogy az igazságügyminiszter hajlandó a zsabylai kir. járásbíróágnak telekkönyvi hatósággal leendő felruházása érdekében az érdemleges tárgyalásokat folyamatba tenni. Ezen min. rendelet értelmében, Csarsch Dezső tszéki elnök Zsablya község előjáróságát fel-sz hívta, hogy e hó végéig kötelezően nyilatkozzék a már korábban kilátásba helyezett hozzájárulási és felszerelési költségek iránt.

Minden gyermekszobában hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kitünő csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat, a legizletesebben és a legkönnyebben emészthető formában nyújt a „Scott-féle Emulsió“, mely egyike a legjobb tápanyag-szereknek. Kapható a gyógyszerárakban.

Szerencsétlenség a Ferenc-csatornán. A kincstári uradalom cselédei Kulán két csónakon át akartak menni a Ferenc-csatornán. Az egyik csónakban 14-en ültek s ez a csónak felborult. A bent ülők a vízbe estek és Csernai Jánosné, Albert Róza cselédek a vízbe fuladtak.

Naponta érkező csemege ujdonságok óriási választéka Wagner csemege-üzletében Ujvidék.

VASUTI MENETREND.

Érvényes október hó 1-től.

Budapestről Ujvidékre ind.	7:10 gy. v., 7:45, 3:20 gy. v., 10:10.
Ujvidékről Budapestre ind.	7:55, gy. v., 10:42, 4:29 gy. v., 7:22.
Ujvidékről Zimonyba indul	3:48, 8:53, 12:25 gy. v., 8:44
Zimonyból Ujvidékre indul	4:44, 6:19 gy. v., 8:06, 12:45, 2:52 (gyors), 4:44.
Ujvidékről Zomborba ind.	2:07, 7:51, 1:55.
Zomborból Ujvidékre ind.	2:30, 6:51, 3:46.
Ujvidékről Óbecsére ind.	4:00, 9:15, 4:56.
Óbecséről Ujvidékre ind.	4:20, 9:45, 3:45.
Ujvidékről Titelre ind.	6:54, 5:25.
Titelről Ujvidékre ind.	3:32, 1:15.
Ujvidékről Beocsinba ind.	4:23, 10:49, 4:36.
Beocsinból Ujvidékre ind.	6:10, 2:07 6:05.
Ujvidékről Szabadkára ind.	4:27.
Szabadkáról Ujvidékre ind.	4:05.
Ujvidékre érkeznek:	
Budapestről	8:35, 12:20 gy. v., 3:57, 8:37 gy. v.
Szabadkáról	6:57.
Zimonyból	7:20, 7:48 gy. v. 10:28, 3:48, 4:22 gy. v. 7:02.
Zomaorból	6:12, 10:31, 7:17.
Óbecséről	6:53, 12:40, 6:17.
Titelről	6:00, 3:11.
Beocsinból	7:34, 3:30, 1:15.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Lapalapadós: Balla Árpád.
Igazgató: Zombauer Ágoston.

Hirdetések.

908./1909. végrh. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré

teszi, hogy a zsabylai kir. járásbíróágnak 1907. V. 1184/1 számú végzése következtében Lederer Jenő javára Davidovac Jima ellen 000 k. s jár. erejéig 1007. évi október hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1735 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: gözmozdony, cséplő szekrény, lovak, 1 sertés, 1 vast kocsi 30 mm csöveskukorica stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zsabylai kir. járásbíróág 1907. é. V. 1184/17. számú végzése folytán 900 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi szept. hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/5% váltódíj és eddig összesen 118 k. 77 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig az árverés alperes lakásán Csurogon leendő megtartására 1909. nov. 15-ik napjának d. e. 8¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablyán, 1909. okt. hó 26. napján.

Szagmeister Dániel,
kir. jbir. végrehajtó.

Eddigelé felülmulhatlan!!!

Csak akkor valódi, ha a háromszögletű palack alábbi sávval (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van ellátva.

W. Maager
valódi tisztított

DORSCH

CSUKAMÁJOLAJA

(törvényileg védett felszerelés)

sárga üvege . . . . 2.—
fehér . . . . . 3.—

Wilhelm Maagertől
Wien-ben.

1869-óta Ausztria-Magyarországban általában bevezetve.

Canár és orvos urak részéről előszeretettel rendelve.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogeriában.

Főraktár és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. Maager, Wien.
III/3. Heumarkt, 3.
Utánzatok bírólag hűntetnek.

Jogi Szeminárium Kolozsvár,

Malom-utca 14. Ezelőtt Petőfi-utca 18. (szeptember hóban építkezés miatt Kosuth Lajos utca 39. sz. alatt volt.) Jog-és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra, alapvizsgákra alaposan, gyorsan, olcsón, garanciával készítő elő. Kikölcsönöz jegyzeteket, amelyekből otthon elkészült jelöltek rövid rekapituláció kurzus során készíti elő. Levélbeli megkezesekre kimerítően válaszol. „Tájékoztató a jogi szemináriumról“ című könyvet díjmentesen megküldi. A naponta tartott próbaszigorlatokon bárki díjmentesen részt vehet.

Urasági lakás,

a város főterén, hat szobából, légszesz- és villanyvilágítással, fürdőszobával, vízvezetékekkel és mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó.

Bővebbet Mayer Imrénél Ferenc József tér 3. Wagner-ház.

Átköltözés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy II. Rákóczi Ferenc-ut 80. sz. alól Jemplom-utca 5. szám alá költöztem át.

Kiváló tisztelettel
Kovács Lidia,
okl. vár. születésű.
4-5

Egy ügyes, életrevaló és csinos külsejű

kifutófiút

azonnali belépésre keres Mayer József, a városi fürdő bérlője II. Rákóczi Ferenc-utca 32. 1-3

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a szerb és magyar levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ajánlatok szerb és magyar nyelven közvetlenül alulírottához intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa.

2-3

UJVIDÉK.

Matkovits

szobafestő

és mázoló

Rökus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEPLOMHAZ.

Hirdetmény!

A vagyonbukott Popov Lázár ujvidéki kereskedő csődleltárában felvett és 1-488 tételei alatt felsorolt női divatárak 11.160 k. 79 fill. beszerzési és 6850 kor. 50 fill. becserkében, valamint a 469-484 tételei alatt felsorolt összes bolti berendezések 1503 kor. 59 fill. beszerzési és 623 kor. 50 fill. becserkében, tehát összesen 7474 kor. becserkében zárt ajánlati verseny útján a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

A zárt levélben tartalmazott ajánlatok legkésőbb f. november 8-án d. u. 4 óráig Dr.

Kubinyi Károly ügyvéd irodájában mint a csőd-választmány elnökénél beadandók, bánatpénzkép pedig ugyanott 730 korona leteendő, mely bánatpénz a vételárban beszámíttatni fog, a nem vevő pedig bánatpénzét nyomban vissza kapja.

A csőd-választmány fentartja jogát, hogy amennyiben a zárt ajánlatok kielégítőek nem lennének, ugyancsak november 8-án d. u. 4 órakor Dr. Kubinyi Károly irodájában nyilvános szóbeli árverés is megtartson.

A vétel ár a tömeggondnok Dr. Radányi Ernő ügyvéd kezéhez azonnal lefizetendő, kinél a csődleltár is betekinhető.

Megjegyeztetik, hogy a vevő jogot nyer a Popov Lázár féle bolthelyiséget 1910. évi január 31-keig árusító helyiségnek használni.

Az árak és a bolthelyiség a vételár lefizetése után azonnal átadatnak.

Dr. Radányi Ernő
tömeggondnok.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségek, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-terület 22.
Kétfelhasználás: EPERJES.

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

Mint főelárusító
csakis eredeti
árban árusítok
sorsjegyeket.

HUZÁS MÁR
NOVEMBER HÓ 18. és 20-án
KEZDŐDIK!

HUZÁS MÁR
NOVEMBER HÓ 18. és 20-án
KEZDŐDIK!

A hivatalos nyeremény-
jegyzéket minden felsze-
lítés nélkül is, a huzás
után azonnal megküldöm.

VIG VILMOS BANKHÁZA

A MAGY. KIR. SZABADALMAZOTT OSZTÁLYSORSJÁTÉK

FŐELÁRUSÍTÓJA

UJVIDÉK, KOSSUTH LAJOS-UTCA 50. SZÁM.

TELEFON: 149.

TELEFON: 149.

Árak: $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$
k. 1'50 k. 3- k. 6- k. 12-

HA
kevés pénzzel
nagy
nyereményhez
akar jutni,
vásároljon
VIG
bankháznál
Sorsjegyet!
7-12

A megrendeléseket
kérem azonnal feladni,
mert röviddel a huzás
előtt sorsjegyeim rend-
szerint már mind el-
vannak adva.

HUZÁS MÁR NOVEMBER HÓ 18. ÉS 20-án KEZDŐDIK.

NYEREMÉNYEK — A LEGNAGYOBB ÖSSZEGET IS — AZONNAL KIFIZETTETNEK.

HA
kevés pénzzel
nagy
nyereményhez
akar jutni,
vásároljon
VIG
bankháznál
Sorsjegyet!

Pontos, megbízható
és
Figyelmes
Ellintezés.